

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» — відповідність часу!

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА «PRO BONO»
ІГСН НТУ «ДП»
безоплатна правнича допомога
консультація надається студентами III-V курсів
денної форми навчання під керівництвом
викладачів – кураторів – практикуючих юристів

ВІДНОВЛЕННЯ ПЕНСІЙНИХ ВИПЛАТ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ ДОВІДКИ ВПО

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК

Дата: 06.05.24р.

Загальна інформація

Попри численні рішення Верховного Суду, що право на отримання пенсії не повинно залежати від наявності довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (наприклад, у справах №227/2158/17 і №805/402/18), уряд досі не створив ефективного механізму отримання пенсійних виплат для мешканців, які стали внутрішньо переміщеними особами до 24 лютого 2022 року.

На даний момент існують два різні підходи до виплат пенсій внутрішньо переміщеним особам, залежно від дати їхнього переміщення.

Для осіб, які здійснили внутрішнє переміщення після 24 лютого 2022 року

Нормативна база:

- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 лютого 2022 р. № 162 "Про особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 "Про затвердження Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках"

Отримання пенсійних виплат:

Оскільки на цих осіб не поширюються обмеження, визначені Постановою Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам", а також Постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 "Про затвердження Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках" (в частині вибору уповноваженого банку), такі особи продовжують отримувати свої пенсійні виплати в загальному порядку на свій банківський рахунок.

Якщо уповноважений банк припиняє діяльність, пенсійні виплати перераховуються до акціонерного товариства "Державний ощадний банк України" (АТ "Ощадбанк") без відкриття рахунку, про що отримувача має повідомити орган Пенсійного фонду України. У такому випадку особа може отримати належні їй виплати у будь-якому відділенні АТ "Ощадбанк", пред'явивши паспорт і довідку РНОКПП.

Якщо такі отримувачі бажають змінити спосіб одержання пенсійних виплат, вони можуть звернутися із заявою (особисто, телефоном або через електронний кабінет на веб-порталі електронних послуг).

Для осіб, які здійснили внутрішнє переміщення до 24 лютого 2022 року

Нормативна база:

- Закон України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб"
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам" (постанова КМУ від 05.11.2014р. № 637)
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року № 1596 "Про затвердження Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року № 1165 "Про затвердження Порядку виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території" (постанова КМУ від 10.11.2021р. № 1165)

Куди звернутися:

Пенсія внутрішньо переміщеним особам (ВПО) відновлюється та виплачується територіальними органами Пенсійного фонду України за місцем їх фактичного проживання/перебування, незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування.

(!!!) Виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, ВПО та особам, які відмовилися від довідки про взяття на облік ВПО відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території, здійснюються відповідно до порядку, затвердженого постановою КМУ від 10.11.2021 р. № 1165.

Порядок відновлення виплати пенсії ВПО:

I. Відкриття рахунку в АТ "Ощадбанк":

Відповідно до постанови КМУ від 05.11.2014 р. № 637, виплата пенсій внутрішньо переміщеним особам здійснюється через рахунки та мережу установ і пристроїв АТ "Ощадбанк". Виплата пенсій особам з інвалідністю I групи та іншим особам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, за їх письмовою заявою можуть здійснюватися через акціонерне товариство "Укрпошта" з доставкою за фактичним місцем проживання/перебування.

II. Звернення до територіального органу Пенсійного фонду України з наступними документами:

- Заява про запит пенсійної справи.
- Копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (додатково пред'являється оригінал довідки).
- Документ про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (ідентифікаційний код).
- Документ, що посвідчує особу пенсіонера (паспорт, пенсійне посвідчення).
- Заява про перерахування пенсії на рахунок в АТ "Ощадбанк".
- Дві фотокартки розміром 2,5×3 см.

III. Ідентифікація особи:

Територіальний орган Пенсійного фонду України ідентифікує особу заявника, фіксує місце і час звернення, порівнює отримані дані з базами даних Пенсійного фонду України, враховуючи дані Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Ідентифікація може бути проведена за допомогою відеоконференцз'язку з дотриманням законодавства у сфері

електронних довірчих послуг. Під час відеоконференції пред'являються документи, що посвідчують особу, згідно з порядком, визначеним правлінням Пенсійного фонду України за погодженням з Мінсоцполітики та Мінцифри.

IV. Відновлення виплати пенсії:

На підставі відповідного рішення територіальний орган Пенсійного фонду України відновлює виплату пенсії.

(!!!) Платіжна картка, на яку зараховуються пенсійні виплати ВПО, одночасно є пенсійним посвідченням.

Фізична ідентифікація ВПО

Фізична ідентифікація внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які отримують пенсію через поточний рахунок в АТ "Ощадбанк", проводиться кожні шість місяців з дня відкриття рахунку або з дня попередньої фізичної ідентифікації.

Для осіб, взятих на облік як ВПО до введення воєнного стану в Україні, які не проходили фізичну ідентифікацію протягом карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних з COVID-19, необхідно пройти фізичну ідентифікацію до 31 березня 2024 року (абзац п'ятий пункту 1 постанови КМУ від 05.11.2014р. № 637).

Способи фізичної ідентифікації ВПО:

1. Особисте звернення до територіальних органів Пенсійного фонду України.
2. Авторизація в особистому електронному кабінеті на веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України за допомогою віддаленого кваліфікованого електронного підпису "Дія.Підпис" ("Дія ID"), створеного за допомогою мобільного додатка Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.
3. Ідентифікація за допомогою відеоконференцзв'язку, проведеного територіальними органами Пенсійного фонду України з дотриманням законодавства у сфері електронних довірчих послуг.
4. Ідентифікація одержувачів пенсій в установах АТ "Ощадбанк".
5. Отримання Пенсійним фондом України інформації про зміну місця проживання ВПО протягом останніх шести місяців шляхом інформаційного обміну з державним підприємством "Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики".

Для осіб, які тимчасово проживають за кордоном:

Посвідчення факту, що особа є живою, здійснюється відповідною закордонною дипломатичною установою України. Документ про це разом із письмовою заявою про продовження виплати пенсії надсилається рекомендованим листом або поштовим відправленням з оголошеною цінністю до територіального органу Пенсійного фонду України. Заяву разом із сканованою копією документа можна подати через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України з використанням кваліфікованого або удосконаленого електронного підпису.

Підстави для припинення виплат пенсії:

Виплата пенсії може бути припинена у випадку надходження інформації про те, що:

- Особа повернулася до покинутого місця постійного проживання.
- Подано документи, що містять недостовірні відомості для призначення (відновлення, продовження виплати) пенсії.
- Особа скоїла кримінальне правопорушення.
- Особа виїхала на постійне місце проживання за кордон.

Відповідно до Постанови № 637, у разі припинення виплати пенсії ВПО, заборгованість, яка утворилася до моменту відновлення виплати, виплачується в порядку, передбаченому Постановою № 1165.

Оскарження рішення про припинення виплати пенсії:

У випадку припинення виплати пенсії необхідно надіслати запит про роз'яснення причини припинення виплати до територіального органу Пенсійного фонду України. Якщо виплату пенсії не поновлено, ВПО має право звернутися до суду в порядку адміністративного судочинства з наступними документами:

- Паспорт громадянина України.
- Картка фізичної особи платника податків.
- Довідка ВПО.
- Пенсійне посвідчення.
- Виписка з банківського рахунку, на який зараховується пенсія (за можливості).
- Документи, отримані від територіального органу Пенсійного Фонду України.
- Оригінал квитанції про сплату судового збору (окрім пільгових категорій громадян).

Відповідно до статті 244 Кодексу адміністративного судочинства України, суд вирішує, чи є підстави допустити негайне виконання рішення. Стаття 371 Кодексу адміністративного судочинства України передбачає негайне виконання рішень про присудження виплати пенсій або інших періодичних платежів з Державного бюджету України в межах суми стягнення за один місяць.

Студент – консультант (ПІБ, підпис): Сніжана КУДРЯ